

Strategiplan för Psykologiska institutionen 2019-2021

Bakgrund

Psykologiämnet har en stark ställning, i vårt land och internationellt. Det väcker intresse hos en bred allmänhet och studenttillströmningen har år efter år varit mycket god. Personer med utbildning i psykologi och forskare i psykologi är efterfrågade av omvärlden, ofta inom disciplinöverskridande forskning och undervisning.

Institutionen är landets största psykologiska institution. Som sådan, och som en del av Samhällsvetenskapliga fakulteten, har vi ett särskilt ansvar att värna om psykologiämnets bredd och inomdisciplinära utveckling. Psykologisk forskning och utbildning bedrivs vid flera andra av huvudstadens högskolor, främst vid Karolinska institutet men också vid Kungliga Tekniska Högskolan, Södertörns högskola och Handelshögskolan, och många av vår institutions forskare är engagerade i tvärvetenskapliga samarbeten. Allt detta är positivt och en självklar del av kunskapsutvecklingen i samhället. Psykologiska institutionen vid Stockholms universitet är emellertid unik i att erbjuda en miljö där ämnets samtliga huvudområden finns representerade, och där grundforskning såväl som ämnestillämpningar står på dagordningen. Detta är en fördel, och i ett vidare perspektiv sannolikt en förutsättning för psykologins fortsatta utveckling och bidrag till tvärvetenskaplig kunskapsutveckling.

Forskning: Forskningen bedrivs inom sex avdelningar, baserade på klassiska huvudområden inom psykologiämnet; *Arbets- och organisationspsykologi*, *Biologisk psykologi*, *Klinisk psykologi*, *Kognitiv psykologi*, *Perception och psykofysik*, samt *Personlighets-, social- och utvecklingspsykologi*. Varje avdelning leds av en föreståndare/ämnesföreträdare och en ställföreträdande dito, och alla avdelningar har aktiva doktorander. Psykologiska institutionens forskning ligger väl till i ett svenskt perspektiv, såväl vad gäller externa bidrag som publikationer. Samhällsvetenskapliga fakulteten har lyft fram att vi är ledande inom tre forskningsområden; *Kognitivt åldrande*, *Sinnen och perception*, samt *Stress, arbete och hälsa*. Institutionens forskare har under senaste treårsperioden varit framgångsrika med att erhålla externa forskningsbidrag både från de statliga forskningsråden och från andra finansiärer. På institutionen finns också forskningssamarbeten inom ramen för det samverkansavtal som är upprättat mellan Stockholms universitet och Region Stockholm, samt samverkan mellan institutionen och olika externa aktörer kring samverkansdoktorander.

Utbildning: Psykologiska institutionen bedriver omfattande undervisning på flera nivåer, och närmare 1000 personer studerar på våra olika utbildningar varje termin. Vi har en sedvanlig tre terminers grundutbildning, en tvåårig masterutbildning och en fyraårig forskarutbildning. Vi samarbetar med andra institutioner kring två gemensamma program med inriktning mot personal, arbete och organisation (PAO; Institutionen för Pedagogik och Didaktik är huvudvärd), ett kandidatprogram och ett två-årigt masterprogram. Flera av psykologiämnets subdiscipliner har laborativa inslag, vilket återspeglas i undervisningen på alla nivåer.

Vidare har institutionen professionsutbildningar: Psykologprogrammet (300 hp) och Psykoterapeutprogrammet, (90 hp) som båda är legitimationsgrundande. Därtill kommer en specialistutbildning för psykologer samt de två PAO-programmen. Professionsutbildningarna innebär genom sina praktiska moment en hög grad av samverkan med det omgivande samhället.

Genomströmningen vid våra utbildningar är förhållandevis god, men vi har uppmärksammat en viss tendens till vikande utfall. Det finns indikationer på att denna tendens åtminstone delvis kan vara kopplad till felaktigheter i registreringen av HÅS och HÅP i nya LADOK, som vi avser att närmare analysera för att kunna vidta åtgärder. Det finns brister i den fysiska och sociala studiemiljön med alltför få studieplatser, vilket kommer förbättras i samband med flytten till Albano VT 2021.

Ett utbildningsutskott har inrättats under 2018, bestående av studierektorerna, aktiva lärare och administrativ personal. Syftet med utbildningsutskottet är att bereda utbildningsfrågor inför institutionsstyrelsen och verka för kvalitetsutveckling inom utbildningarna.

Institutionen har en rad pågående utbildningssamarbeten på grundnivå med andra institutioner inom Samhällsvetenskapliga fakulteten, inom lärarutbildningen, och med Karolinska institutet samt Uppsala universitet. På forskarutbildningsnivå sker samarbete och utbyte bland annat inom ramen för Stressforskningsinstitutet, Institutionen för folkhälsovetenskap, Försvarshögskolan och Karolinska institutet. Genom Institutet för Tillämpad Beteendevetenskap, ITB, som är en centrumbildning inom Psykologiska institutionen, bedriver vi även uppdragsutbildning för såväl externa organisationer som institutioner och enheter inom Stockholms universitet.

Samverkansuppdrag: Institutionen genomför de kunskapsprov som Stockholms universitet har avtalat med Socialstyrelsen om att utföra. Kunskapsproven erbjuder psykologer och psykoterapeuter från länder utanför och innanför EU att prövas mot svensk standard för respektive profession. Proven äger rum 2 ggr/år och är ett samhällsuppdrag skilt från utbildningarna.

Psykoterapimottagningen och Stockholms universitets psykologiska klinik: För att kunna ge en praktik med längd och bredd av psykologisk behandling och psykoterapi för studenter på Psykolog- samt i förekommande fall Psykoterapeutprogrammen har institutionen sedan länge en Psykoterapimottagning, med tusentals besök årligen. Institutionens mottagning för psykoterapi och psykologisk behandling bidrar också på ett positivt sätt till ämnesidentiteten. På mottagningen arbetar mottagningsansvariga psykologer, varav en är mottagningschef, samt en administratör. Kontinuerligt bedriver omkring 120 studenter psykoterapier under handledning av ett 20-tal interna och externa leg. psykologer, tillika psykoterapeuter med klinisk handledarutbildning. Forskning är en del av verksamheten och den genomförs på Stockholms universitets psykologiska klinik (SUPK) som är en centrumbildning inom Psykologiska institutionen.

Forskarutbildning: Drygt 45 aktiva doktorander studerar för närvarande inom forskarutbildningen, och årligen avläggs ca 5-8 doktorsexamina. Likaså antas ca 5-8 nya doktorander per år. Variationen beror på vilka finansieringsmöjligheter (fakultetsanslag och externa bidrag) som finns vid antagningen, samt om och hur många samverkansdoktorander som antas. Antalet doktorander är i linje med institutionens aktuella planering.

Personal: Institutionen har närmare 200 personer i någon form av anställning, och har tillgång till mycket kvalificerad kompetens inom alla typer av befattningar. Som meriteringstjänster har vi för närvarande tre fakultetsfinansierade postdoktor-tjänster. Ökningen av projektfinansierade meriteringstjänster som skett under den senaste 10-årsperioden innebär att antalet fakultetsfinansierade tjänster kan komma att reduceras till förmån för andra forskningssatsningar. Flera juniora forskare har erhållit externfinansierade postdoktorala meriteringstjänster (t.ex. Wallenberg Academy Fellows, Marie Curie, Pro Futura Scientia, Forte, Vetenskapsrådet).

Den stora spännvidden i institutionens utbildningar kräver särskilda kompetenser hos våra forskare/lärare. Det stora flertalet har doktorsexamen i psykologi och i stort sett alla har genomgått universitetspedagogisk utbildning. Då institutionens verksamhet kräver att vi har ett tillräckligt antal anställda som både är legitimerade psykologer och har doktorsexamen finns en strävan att anställa personal med sådan kompetens. För psykoterapeutprogrammet, liksom psykologprogrammets kliniska terminer bör de anställda dessutom vara legitimerade psykoterapeuter och ha universitetsutbildning i psykoterapihandledning. Då denna kombination är sällsynt har institutionen anställt högkvalificerade adjunkter och adjungerade lärare för att kunna erbjuda utbildningar av hög kvalitet.

Övergripande målbild

- Som landets största psykologiska institution skall vi ha tillgång till vetenskaplig spetskompetens och bedriva forskning av internationellt hög kvalitet. Vi ska också fortsätta att bedriva vetenskapligt förankrade utbildningar av hög kvalitet samt i samverkan med övriga samhället verka för att sprida högkvalitativ psykologisk forskning och utbildning. För att kunna genomföra detta behöver institutionen ett verksamhetsstöd av hög kvalitet. Vidare ska samarbeten uppmuntras mellan lärare inom olika ämnesområden inom institutionens utbildningar för att stärka kvaliteten i utbildningen i stort och progressionen inom utbildningsprogrammen.

Institutionens övergripande mål är att fortsätta att utveckla forskningen och därigenom behålla och stärka sin position inom det psykologiska forskningsfältet. Genom integrationen av Stressforskningsinstitutet i Psykologiska institutionen (2020-01-01) vill institutionen ytterligare stärka det redan framgångsrika samarbetet med ett flertal forskargrupper inom Stressforskningsinstitutet. Integrationen innebär att vi gemensamt kan attrahera större svenska och internationella forskningsanslag, samt tillsammans bygga upp en attraktiv och allsidig utbildningsportfölj med inriktning mot forskning om stressprevention och interventioner avseende stressrelaterade problem på individ-, grupp- och organisationsnivå.

Strategiska utvecklingsområden

Nedan beskrivs Psykologiska institutionens fem prioriterade strategiska utvecklingsområden för perioden 2019-2021, vilka syftar till att stärka institutionens långsiktiga möjligheter att verka i den riktning som beskrivits under *Övergripande målbild* ovan.

1. Forskning

- Av stor betydelse för institutionens forskningsverksamhet är en framgångsrik integrering av Stressforskningsinstitutet i Psykologiska institutionen. Arbetet med att planera integrationen har påbörjats under 2018 och kommer att intensifieras under 2019 inför integrationen 1 januari 2020 och den planerade flytten till Albano våren

2021. Stressforskningsinstitutets integration i Psykologiska institutionen ger en starkare bas för att söka större forskningsanslag och delta i internationella konsortier.

- Planen är att under den aktuella treårsperioden fortsätta satsningen på en ökad andel juniora forskare på institutionen, dels genom att tillsätta biträdande lektorat, dels genom att fortsätta satsa på att erhålla externa medel för postdoktorala meriteringstjänster.
- Institutionen avser att fortsätta att utveckla forskningsverksamheten på SUPK under treårsperioden bland annat genom att uppmuntra interna forskningsprojekt samt genom nya externa samarbeten.
- Institutionens forskare har under senaste treårsperioden varit framgångsrika med att erhålla externa forskningsbidrag både från statliga forskningsråd och från andra finansiärer. Målsättningen är att detta utfall ska förbättras ytterligare bland annat genom att på institutionen ordna workshops för handledning av juniora forskares anslagsansökningar.

2. Utbildning

- En viss tendens till vikande HÅS/HÅP-utfall i förhållande till vårt utökade takbelopp har noterats. Som noterats ovan finns indikationer på att denna tendens delvis kan vara kopplad till felaktigheter i nya LADOK, som vi avser att närmare analysera. I den utsträckning vi efter denna analys kan konstatera ett faktiskt vikande utfall, finns flera möjliga åtgärder så som ett ökat studentunderlag på befintliga kurser, utökat antal kvällskurser samt distansutbildningar.
- För att stödja lärares arbete med bland annat kursvärderingar och relaterat utvecklingsarbete har institutionen anställt amanuenser som arbetar dels på fristående kurser och PAO-programmet, dels på psykolog- och psykoterapeutprogrammen.
- Som en konsekvens av den utvärdering av forskarutbildningen som nyligen genomförts av UKÄ kommer institutionen att se över hur vi säkerställer att samtliga doktorander vid disputation uppfyller alla lärandemål.
- En övergripande genomgång av Psykolog- och psykoterapeutprogrammen har intensifierats under läsåret ht19/vt20 genom SU:s interna granskning. Den återkoppling institutionen får kommer prägla verksamheterna resten av strategiplanepreioden.
- Integrationen med Stressforskningsinstitutet innebär att institutionen kan utveckla en utbildningsportfölj som breddar utbudet av kurser från grundnivå via avancerad nivå till forskarutbildning. Kurser kan även komma att erbjudas inom ramen för Institutet för Tillämpad Beteendevetenskap (ITB), som erbjuder uppdragsutbildning baserad på Psykologiska institutionens kompetens.

3. Samverkan

- Ett utvidgat samarbete med övriga Psykologiska institutioner och andra relevanta avdelningar och centrumbildningar i regionen skulle kunna gynna psykologiämnets fortsatta utveckling. Under den aktuella treårsperioden kommer institutionen att undersöka möjligheter till sådana samarbeten.

- Institutionen avser att genomföra en utvärdering av de kunskapsprov som institutionen utför enligt gällande avtal mellan SU och Socialstyrelsen.
- Institutionen avser att utveckla ITB:s verksamhet mot det omgivande samhället.

4. Rekrytering

- I linje med Stockholms universitets centrala mål kommer institutionen fortsätta arbeta med kontinuitet på personalsidan och, så långt det är rimligt, utöka antalet tillsvidareanställningar.
- Målet är att under den aktuella tidsperioden tillsvidareanställa ett antal nya lektorer. De nya lektoraten kommer dels att ersätta pensionsavgångar, men innebär också ett minskat antal tidsbegränsade anställningar vilket skapar bättre förutsättningar för kontinuitet i utveckling och planering av kurser. En sådan rekrytering möjliggör också fler uppdragsutbildningar (genom ITB), kvällskurser och distansutbildningar för att möta SUs centrala mål gällande livslångt lärande.
- Inom verksamhetsstöd har flera rekryteringar skett under 2019. För att uppnå de långsiktiga målen inom verksamhetsstöd, har institutionen vid dessa nyrekryteringar fokuserat på såväl grundläggande kvalifikationer som förutsättningar att fungera i den föränderliga miljö som dagens högskola utgör.

5. Verksamhetsstöd

Psykologiska institutionens verksamhetsstöd består av HR, ekonomi, dator/webb/kommunikation, registratur/arkiv, utbildningsadministration och vaktmästeri.

- Ett långsiktigt mål för verksamhetsstöd är att säkerställa ett effektivt och väl fungerande stöd av hög kvalitet gentemot Psykologiska institutionens utbildnings- och forskningsverksamhet samt ledning.
- Ett annat långsiktigt mål för verksamhetsstöd är att utveckla institutionens intranät och externa webb. I detta långsiktiga mål ingår även att göra institutionens kommunikation mer proaktiv, vilket innebär att uppmuntra, ge stöd och ge vägledning åt institutionens anställda vad gäller kontakter med såväl media som andra aktörer i det omgivande samhället.
- För att uppnå det långsiktiga målet, att säkerställa ett effektivt och väl fungerande stöd gentemot utbildnings- och forskningsverksamhet, har omorganisationen inom utbildningsadministrationen fortsatt under 2019.
- Som en konsekvens av resultaten från (1) Medarbetarundersökningen och (2) HALU-rapporten från Feelgood 2018 kommer Institutionen ta fram en strategisk plan för att förbättra institutionens psykosociala arbetsmiljö.

Handlingsplan och uppföljning

Strategiplanen är i linje med SU:s centrala strategiplaner mer allmänt hållen än tidigare strategiplaner och arbetet med de strategiska utvecklingsområdena är avsett att konkretiseras i ettåriga handlingsplaner. Såväl strategiplan som handlingsplaner beslutas av Psykologiska institutionens styrelse på förslag av prefekt som har förankrat förslagen i såväl ledningsgruppen som i personalgruppen i stort. Ledningsgruppen svarar tillsammans med prefekten för att årligen följa upp handlingsplanerna.